

ENTREVISTA

XAVIER
ANTICH

**“Els que van organitzar
l’Holocaust eren l’elit
d’una societat molt culta”**

Xavier Antich va nèixer a la Seu d’Urgell, viu a Ciutat Vella de Barcelona i fa classes de Filosofia a la Universitat de Girona. Es va doctorar en Filosofia amb una tesi sobre la metafísica d’Aristòtil, matèria que no ha treballat mai a les aules. Col·labora amb diferents mitjans de comunicació, presideix el Patronat de la Fundació Tàpies i també forma part de la Junta Nacional d’Òmnium Cultural. Entusiasta a les aules com el primer dia, Antich confessa que és molt insegur i tímid, i que es posa nerviós abans de cada classe encara que sigui per tractar una matèria que té apamada davant d’un alumnat que ja coneix.

Text i fotografia: Jaume Barrull Castellví

Tot i que fa molts anys que viu a Barcelona i treballa al cor de la Catalunya vella, Xavier Antich té un accent que despista: és originari dels Pirineus però sembla de Lleida. “La dona és de Torregrossa i hi venim molt sovint.” Misteri resolt.

Quan és vostè qui ha de presentar les credencials sempre diu que és professor en lloc de filòsof.

La filosofia des dels orígens està vinculada a l’ensenyament, perquè si per a alguna cosa ha de servir el coneixement és per compartir-lo. La veritat és que l’ensenyament el visc amb passió, com una forma de vida i com un dels llocs on es pot produir aquest coneixement perquè és compartit.

Fa vint-i-cinc anys va fer el salt a la universitat. Si tornés a Secundària, quin tipus d’alumnes creu que hi trobaria?

Pel que m’expliquen les amistats que encara hi són s’assembla poc al que jo vaig conèixer al Mercè Rodoreda de l’Hospitalet. Aquells alumnes de COU eren majoritàriament la primera generació de les seues famílies que tenien l’oportunitat d’accedir als estudis superiors. Aleshores era viable que gent que venia de públiques de l’extraradi de Barcelona pogués optar a un ensenyament amb una certa igualtat de condicions amb altres alumnes que venien de

concertades o privades. Això penso que ha canviat bastant.

A pitjor?

Sí. Diria que s'ha produït un deteriorament, en bona mesura planificat, de l'ensenyament públic. No s'han gestionat bé els problemes derivats de la diversitat i això ha malmès molt l'ensenyament. Com deia Steiner, traspasat recentment, l'ensenyament s'ha de posar sempre un punt per sobre del nivell que intueixes en els alumnes amb qui t'has de barallar. Aquest punt que obliga a estirar-se és una mica un respecte per a l'estudiant. No posar-se el nivell a la baixa, sinó posar un cert repte que interpel·la els alumnes.

Era un Merlí [sèrie de TV3] abans de Merlí?

Més aviat m'agrada creure que hi ha milers de persones que es dediquen a l'educació que no entenen la seua feina com una manera de perpetuar el sistema, sinó que formen gent per continuar avançant cap a una societat més justa i democràtica. No saps mai què serà allò que realment canvia la vida d'una persona: si serà un vídeo, un comentari, una pel·lícula o un quadre. Quan et trobes antics alumnes i et confessen que mai han oblidat aquell dia que va passar alguna cosa a classe és molt encoratjador.

És un antídote contra la desídia?

La desmotivació i la comoditat són molt perilloses. Jo soc molt insegur i tímid, abans de cada classe encara em poso molt nerviós. He de fer un a part abans, he de repassar el material. Cada classe és com la primera. El context és diferent, canvien els alumnes, la vida interfereix en l'aula de manera inevitable.

Una societat sobresaturada d'estímul no fa més complicat ser aquell professor que fa aquella reflexió que provoca un clic en l'alumnat?

Quan es creua la fotografia digital, els mòbils i les xarxes els canvis són innegables. Això es pot viure amb angouxa o sent conscients que el marc ha canviat i que no té sentit posar-s'hi en contra. Cal aprofitar-ne tot el potencial. Un exemple: quan vaig començar a fer classes de Filosofia en un context d'història de l'art, l'eina principal del poder d'un professor o professora era la seua capsa de diapositives. Un professor del barroc havia estat a l'illa de Creta on hi ha un Caravaggio en una església i l'havia fotografiat. Com que era un quadre que no sortia en cap llibre, tenir aquella diapositiva donava poder al professor. Era una gestió d'un coneixement que en realitat era poder. Avui en dia pots fer referència a qualsevol dada de qualsevol tema, per molt excèntrica que sigui. Els alumnes, a través del seu mòbil, hi poden accedir de manera immediata.

La relació entre la informació i el poder ha canviat.

Ara el coneixement és compartit, per tant es capgiren les dinàmiques. L'autoritat ja no la té qui té el monopoli de la informació sinó qui és capaç d'interpretar-la. El que avui defineix un bon professor o professora és qui posa a l'abast dels alumnes eines per fer-ho. Això val per al món acadèmic i per a la vida en general. Interpretar un text complex o una pintura t'obliga a una certa gimnàstica i fan falta eines. Aquesta perspectiva val per a Filosofia i per a Matemàtiques.

També per a la Història. No fa gaire a la ràdio deia: “De l'Holocaust mai en sabrem prou i mai en parlarem massa”. Em va recordar una lectura de Maus a Secundària. Una alumna va dir: “Ja ho sabem que els jueus van patir molt, són uns pesats”.

En el fons no és tan diferent de la reacció que sovint em trobo a la universitat quan parlem d'aquest tema. Però la idea que ho saben tot és el punt de partida per acabar assumint que en el fons no en saben res. Sempre començo amb imatges que més o menys ha vist tothom: bombardejos, munts de cadàvers, gent esquelètica darrere una tanca, les entrades de tropes aliades o soviètiques als camps... Aquestes imatges no ens parlen del que va passar perquè no tenim imatges de l'Holocaust. Tota la

“L'autoritat a l'aula ja no la té qui té el monopoli de la informació sinó qui és capaç d'interpretar-la; avui dia un bon professor és aquell que és capaç de donar eines per fer-ho”

“Com deia Steiner, l'ensenyament s'ha de posar sempre un punt per sobre del nivell que intueixes en els alumnes”

política de l'extermini estava planificada perquè no en quedessin testimonis de cap mena. Ni vius ni gràfics. Aleshores comencen a prendre consciència.

Raquel Crisostomo explicava en un article a Cuadernos del cómic que el moment del crematori continua sent l'espai inefable de l'Holocaust en la ficció. Ningú s'ha atrevit a ficcionar-lo.

Per aquesta via puc fer veure en l'alumnat que tot plegat és molt més gros i pervers del que s'imaginaven. Ni l'art ha gosat convertir-se en testimoni. La part interessant és transmetre aquesta maquinària científica, industrial, molt ben preparada per portar milions de persones a la desaparició.

D'alguna manera pretén que els seus alumnes preguin consciència del mal a través del coneixement, però en el fons tenir cultura no és suficient.

És així. La conferència de Wannsee, que és on oficialment es va planificar la solució final, és una taula amb una vintena de persones la meitat de les quals eren doctors universitaris. Alemanya era la societat més culta d'Europa i els qui van orquestrar l'Holocaust formaven part de l'elit acadèmica del país. Eren gent molt ben preparada, no era un pla en mans de quatre indocumentats. El discurs de l'odi que va permetre organitzar el genocidi va ser el més ben planificat i gestionat de la història. Gent que era de les elits científiques que, a partir de la idea que hi ha gent que sobra i s'ha d'eliminar, comença a planificar i a gestionar polítiques de natalitat, esterilització i control de la població molt bèsties. Això acaba a les cambres de gas. Aquest tema ens porta a forts dilemes morals. Com pot ser que gent molt preparada intel·lectualment i científica poden estar del tot mancades de criteris morals i no sàpiguen distingir entre el bé i el mal?

OPINIÓ

Carles Duarte

L'acceleració de la història

La crisi de la Covid-19 deixarà una empremta profunda a la nostra societat. Aquest daltabaix, que ha alentit i afeblit l'activitat econòmica, cultural..., ha accentuat una transformació en les formes d'interactuar i en els valors. S'han multiplicat les ocasions de comunicació a distància gestionades amb el suport audiovisual de les plataformes que aprofiten les possibilitats que ofereix internet. I aquest no és un fenomen circumstancial i passatger. L'aprenentatge d'aquestes eines deixarà com a llegat l'hàbit de fer-ne ús d'una manera quotidiana. M'he referit també als valors. Un aspecte on l'impacte d'aquest episodi reforça una tendència és el de l'actitud crítica de les generacions emergents, que qüestionen el consumisme immoderat i la insensibilitat respecte a l'efecte dels nostres actes en la natura. S'han acceptat les restriccions a la llibertat imposades per protegir la salut pública, però sense obviar una reflexió exigent sobre l'arbitrarietat d'algunes de les mesures adoptades. S'han acabat les actituds resignades i de tantsementisme. A Catalunya els últims dotze

anys han estat vertiginosos: la crisi econòmica, el procés sobiranista i la pandèmia de la Covid-10 s'han anat ja no tan sols succeint, sinó acumulant, amb una població mobilitzada i compromesa, que s'ha trobat, gairebé sense transició, enmig de fortes oscil·lacions entre la inquietud per la incertesa, l'angoixa davant de les circumstàncies adverses i l'entusiasme esperançat. Joves que ara fa deu anys van haver de superar enor-

A Catalunya els últims dotze anys han estat vertiginosos

mes entrebancs per aconseguir una feina estable ara es tornen a trobar davant d'un escenari d'una gran fragilitat laboral. I pel camí hem viscut les sotragades que ha hagut d'afrontar l'autogovern de Catalunya amb la catastròfica sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut l'any 2010, les votacions del 9 de novembre de 2014 i de l'1 d'octubre de 2017, l'aplicació de l'article 155

de la Constitució, el judici i la sentència dels presos polítics al Tribunal Suprem i l'exili del president de la Generalitat a Waterloo, al costat d'altres personalitats refugiades a Bèlgica, Suïssa o Escòcia. Els esdeveniments s'han anat encavalcant, però no ens podem permetre, atrapats en la immediatesa, menystenir altres realitats subjacents o confluents. Sense la crisi econòmica d'ara fa dotze anys i l'asfíxia política, el sistema català de salut hauria estat en unes condicions més favorables per donar resposta adequadament a l'expansió de la Covid-19. Alguns recordem la conversa entre Daniel de Alfonso i el ministre Jorge Fernández Díaz, amb aquella afirmació indecent: *“Les hemos destrozado el sistema sanitario”*. I enmig de la lluita contra el coronavirus seria injust oblidar els dirigents cívics i polítics o els cantants que són a la presó i a l'exili perquè van actuar d'acord amb les seves conviccions i en defensa de la llibertat. En aquest sentit, més enllà dels textos escrits pels mateixos protagonistes, em sembla una aportació fonamental el llibre de David Ferrer *Des de l'exili*.

Francisco Castro

DES DEL DRON

Mark Twain i la pandèmia

Sempre m'ha agradat Mark Twain. En primer lloc, per allò que va dir que tot el que havia viscut, fins i tot allò somiat, era veritat. Jo soc dels que pensa just això: la meua vida real és aquesta que tinc, però també tota la que somio. Deu ser per això que des que va començar la pandèmia vaig escrivint els meus somnis gairebé cada matí. Deu ser una mena de mecanisme psicològic de defensa per escapar-me del malson lleig en què vivim, com monstres de Goya, des del passat 14 de març. Però, sobretot, adoro Mark Twain per aquella frase tantes vegades repetida i que és perfecta per guarnir carpetes, estats de WhatsApp i històries d'Instagram: “D'aquí a 20 anys, et penediràs més del que no vas fer que del que vas fer”.

Tot i que Mark Twain va morir l'any 1910, el cert és que aquesta frase és perfectament aplicable a la realitat de 2020 i a aquesta Era de la Pandèmia i el Nou Centralisme de Mando i Ordeno Únic en què estem instal·lats. Perquè és necessari que comencem a pensar en clau de futur, en clau d'anys cap endavant, en clau de pensar què farem d'aquí a 20 anys quan mirem enrere i de passada

ens posem les mans al cap per no haver fet el que hauríem d'haver fet.

Al principi de la pandèmia llegíem moltes i entusiastes idees sobre la necessitat de canviar-ho tot, que havíem de treballar per tal que res s'assemblés al que hi ha ara. Perquè tenim clar que aquesta crisi sanitària és fruit de com tractem la natura, de com explotem els animals per a la nostra voracitat alimentària industrial, que el que ha passat és

Aquesta situació seria el germen per engegar el capitalisme a dida

com un gra purulent de la globalització, abusem tant per la nostra cobdícia sense límits que la natura ha dit prou, ja està, fins aquí heu arribat, humans menyspreables. Així doncs, aquesta situació seria el germen, la llavor humil per engegar el capitalisme a dida i començar una nova era més humana, solidària. Sobretot, humana. Amb l'ésser humà al centre, no els diners.

Però això va ser al principi. Ara no

hi veig aquest entusiasme. Ara hi veig, com sempre, la tendra acceptació que les coses són així. I t'aguantes. I que obrin els bars ja. I el Barça, quan juga? I deixeu-me en pau d'utopies. Jo ja he cantat el *Resistiré* moltes vegades, així que ja he complert. No em fastiguegis més.

I si això continua essent així, el que veurem serà, d'aquí a 20 anys, que ens recordarem de Marc Twain, penedits del que no hem fet. O el que és el mateix, penedits d'haver continuat igual. Capitalisme. Globalització. Optimització de beneficis. Actitud criminal amb el planeta. O sigui: més del mateix.

Si passem pel que estem passant, no pot ser que la *nova normalitat* sigui la *vella normalitat*. O aprofitem per, ho dic sense por, fer una revolució profunda, o millor que ens preparem per a una extinció. Perquè després de la Covid-19 en vindrà una altra. I després, una altra. I després, una altra. Perquè no pot passar una altra cosa a un animal que des de fa segles tracta la natura, precisament, com un animal.

Així que potser és que ens ho mereixem. Per avariciosos i per no haver llegit, amb atenció, Mark Twain.

OPINIÓ

Josep Burgaya

DES DE FORA

A peu de carrer

Els efectes de l'epidèmia sobre l'economia són i seran ingents. Hem viscut fins ara el xoc d'aturada de l'activitat i algunes mesures públiques per mitigar-ho, però justament quan l'activitat es reprèn començarem a prendre consciència del que hem perdut en aquesta bugada i, sobretot, d'allò que ja no recuperarem. Molts negocis han perdut molts diners i han enviat gent a casa, però es refaran encara que el compte de resultats aquest any sigui pitjor que l'anterior. Però hi ha activitats, la majoria de poca dimensió i amb escassa capacitat de resistir, per les quals l'aturada de l'activitat ha estat letal, definitiva. Si hi ha un gran perdedor econòmic en aquesta crisi aquest és el comerç a peu de carrer. La majoria petits negocis que ja venien tocats de fa temps, que resulten molt importants no només pel servei que ens presten, sinó perquè ens proporcionen ocupació, vivacitat i seguretat als nostres carrers. El model de vida urbana europeu, especialment el mediterrani, ha consistit en la coexistència d'usos, funcions i activitats en una trama urbana exuberant i plena de dinamisme. Ho estem perdent. No en podem culpar exclusivament l'epidèmia, però aquesta ha acabat per rematar moltes activitats que es feien cara al públic. Serveis i punts de referència que hauríem d'entendre que significaven moltes més coses que mers negocis particulars. Ja fa temps que cada vegada més sovintegen els locals comercials tancats als nostres carrers. Hem anat

canviant els hàbits de consum empenyos per una publicitat que ens porta als grans centres comercials, a comprar en aquests polígons comercials horribles que hi ha a les entrades de totes les poblacions que les fa totes idèntiques en el seu mal gust. Al cor de les ciutats, els petits negocis hi són desplaçats per les franquícies de les marques que també converteixen els antics eixos comercials arreu en llocs també absolutament idèntics. I desplaçats, finalment, per la moda i comoditat d'unes compres virtuals fetes a través d'Amazon o dels mecanismes de venda en línia que han desen-

Totes les ciutats semblen voler ser idèntiques a les altres

volupat totes les marques. Tot ho volem ja despersonalitzat.

Sortirem d'aquest confinament sentint-nos més sols quan recuperem l'ús de l'espai urbà. Moltes botigues de confiança i bars que formaven part del nostre paisatge hauran desaparegut. Diuen que seran més d'un 30% dels que hi havia. Darrere de cada negoci familiar tancat hi ha tota una història, tot un projecte vital que se n'ha anat en orris i, sobretot, un estil de vida que deixem que vagi desapareixent. Els polítics acostumen a fer servir frases grandiloqüents per enaltir el comerç de proximi-

mitat. Però només són paraules. No se'ls donen ajuts, no se'ls protegeix, se'ls deixa a mercè dels voltors que especulen amb els preus dels lloguers i, sobretot, es fan polítiques urbanístiques que fomenten el comerç perimetral a les ciutats i es fomenta la instal·lació de les grans marques al centre urbà. Totes les ciutats semblen volers ser idèntiques a les altres. No queda espai per a gaire res més. Si de cas, petits negocis precaris que obren avui i tanquen demà, que semblen portar escrita la paraula fracàs en el rètol i en el disseny maldestre de l'aparador. I als botiguers de tota la vida els condemnem nosaltres. Cada vegada comprem més a través de la relació desangelada amb l'ordinador, tot aspirant a sentir-nos reis per una estona quan toquen el timbre i repartidors extremament explotats i mal remunerats ens porten a casa qualsevol peça de roba, el sopar o el darrer antull que se'ns ha acudit. I tot té un preu. Els nostres carrers s'empobreixen i es tornen desolats, desapareixen llocs de treball dignes, perdem biodiversitat comercial i urbana, renunciem al valor afegit que té la professionalitat i el tracte personal. Hem fet nostre un model anglosaxó no només de consum, sinó de ciutat, on no només es fan malbé negocis, sinó i sobretot humanitat. Un món curiós. Ens podem omplir la boca reclamant productes de *proximitat*, mentre deixem que es morin en l'oblit i de inanició els que ens els poden proporcionar.

Susanna Barquín

DE ROSSEGONS

El dia després

En el bell mig d'alguna fase de desescalada, i a l'espera que no hi hagi més sorpreses, continuen les especulacions sobre el dia després. Com si s'hagués aturat tot mentrestant. Entre els que vaticinen que la normalitat tornarà, hi ha els que auguren que els xinesos o els americans, segons qui signi la travessa, trobaran una vacuna ràpidament, que potser no protegeixi al 100% però que faci la malaltia menys agressiva, com passa amb la grip. Feta la vacuna, o feta la cura, tot tornarà a ser com abans i aquí no ha passat res. Una història per explicar als fills o als nets. Altres pronostiquen que ens farem a tot, com sempre, i sigui quin sigui l'èxit del tractament o de la vacuna, ens passarà la por d'esternudar, i tal dia farà un any. No tothom, però, hi està d'acord. També n'hi ha, i molts, que descriuen un món nou, sense contacte físic. Oficines on ningú no es toca, on les distàncies entre treballadors són de dos metres, amb

passadissos d'una sola direcció perquè no hi hagi possibilitat de trobar-se algú de cara. Desinfecció total, aires purificats, torns de treball, i, és clar, teletreball sempre que es pugui o s'acordi. Poc engrescador, sincerament, perquè si no puc fer una abraçada a algú o m'he de trobar amb el pot de desinfectant no sigui que hagin tocat el teclat, ja em direu quina societat haurem creat. El cert és que el dia després serem una mica més pobres alguns i força més que uns altres. Si tenen raó els que afirmen que després de la crisi de confinament no tardarem a recuperar els costums, també podria ser que en un excés d'optimisme estiguéssim posant les condicions per a una segona onada de confinament. Estaria bé, en aquest cas, que fos veritat que xinesos o nord-americans o tots dos amb europeus i qui més pugui afegir-s'hi col·laboressin per trobar remei a aquesta infecció que ens ha agafat amb el peu canviat.

D'altra banda, si els que defensen que tot farà un tomb, que les inversions en noves tecnologies, els torns de treball, les distàncies mínimes i el teletreball s'hauran d'implantar, caldrà tenir en compte el cost afegit que moltes empreses no podran assumir. I tancaran. O algú altre les comprarà i es farà més gran. La tendència a la concentració empresarial ja hi era, i potser el dia després se n'evidenciarà una acceleració. Perquè hauríem de saber que mentre molts ens dediquem a mirar de passar el dia com podem, alguns han aprofitat el temps i han decidit inversions en borsa que preveuen molt rendibles. I és que el món no s'ha aturat.

I, ben mirat, tampoc no ha canviat gaire. Alguns, a treballar, peti qui peti. Altres, a casa, mirant el sostre o la nevera, o la pantalla. I uns pocs, els elegits, fent fortuna. Són just aquests els que em fan sentir que no sóc especial. Confesso que m'empipa.

LLIBRES

CRÍTICA LITERÀRIA

Miquel Moreno

La col·lecció Bernat Metge de clàssics grecs i llatins

ELS FUNDADORS Una història d'ambició, clàssics i poder

Autor: Raül Garrigasait

Editorial: Ara llibres

Lloc i any d'edició: Barcelona, 1a edició febrer 2020

Nombre de pàg.: 280

Raül Garrigasait (Solsona, 1979), escriptor –distingit l'any 2017 amb el Premi Llibreter per la novel·la *Els estranys*–, autor d'assaig d'història cultural, eminent hel·lenista i actual president de la Casa dels Clàssics, després d'una dècada com a editor de la Bernat Metge (B. M.), analitza la pervivència dels pilars de la nostra cultura clàssica, tot endinsant-se en els esdeveniments més foscos i brillants de la primera meitat del segle XX a Catalunya.

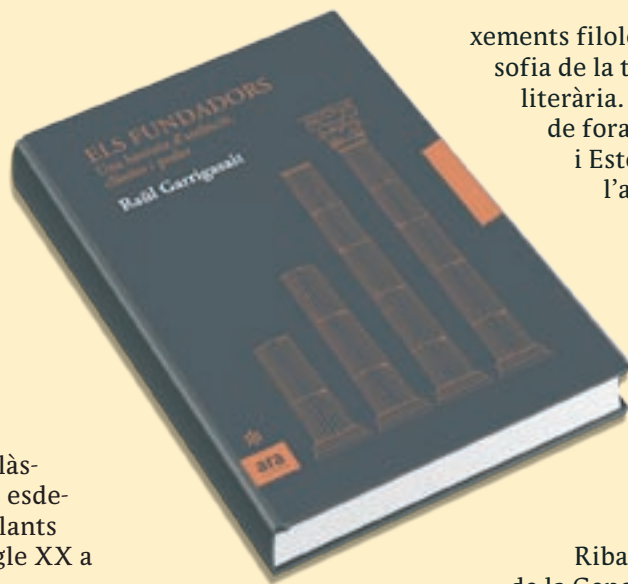
Els fundadors és una obra entre llibre d'història i assaig narratiu. S'estructura en sis capítols de caràcter històric, un epígraf personal, una extensa bibliografia i una relació dels volums publicats cada any.

Garrigasait descriu les tensions dialèctiques i personals entre els tres fundadors de la B. M., Francesc Cambó, Joan Estelrich i Carles Riba, influenciats pels temps convulsos d'un moment històric trasbalsat per diversos fronts, sobretot per la dictadura de Primo de Rivera, la Guerra Civil –que agreujà les enveges, ambicions i recels entre ells– i el franquisme. Al renaixement cultural català que es pretenia dur a terme, Cambó aportà l'empenta inicial i el capital; Estelrich, primer director, la ideologia humanística i la gestió, i Riba, els coneix-

xements filològics, el mètode, la filosofia de la traducció i la sensibilitat literària. Durant la guerra, des de fora de Catalunya, Cambó i Estelrich donaren suport a l'alçament feixista, tot pensant que rere la victòria podrien apaivagar la ferotge repressió que els insurgents exercirien sobre la cultura catalana. Riba es decantà pel bàndol republicà; Salvat, tot el fons de la col·lecció en ser traslladat d'ubicació. Riba actuarà com a comissari de la Generalitat prosseguint l'edició de nous títols i centrant-se en el seu autèntic vessant de creador poètic.

Els fundadors és un llibre de crítica literària, una obra de teoria de la traducció i una reflexió sobre la funció i el sentit dels clàssics en la cultura moderna. Excel·lent l'anàlisi sobre el llibre que obrí la col·lecció: *De natura* de Lucreci. Insuperable la versió de l'*Orestea* d'Èsquil que “representa la culminació de la feina del Riba hel·lenista abans de la guerra”. La recepció humanista que aportaven les seves traduccions afavoriren la creació d'una posterior novel·lística catalana seriosa i universal.

“L'humanisme de la Bernat Metge va néixer de la lluita per una cultura sobirana, de la necessitat d'obrir-se a Europa.” Llegim els clàssics per transformar les *erínies* que ens envolten.

Anna Tomàs

Cos: un pelegrinatge

Olga Tokarczuk és la guanyadora del Nobel de Literatura de 2018, concedit la tardor passada, just quan la sempre encertada editorial Rata treia la traducció de *Flights* al català, *Cos*. És un llibre que, com el cos, agrega diferents parts per esdevenir un ésser amb entitat pròpia. Un esquelet, amb els seus òrgans, el seu sistema nerviós, el seu sistema arterial, la seva musculatura. On els lectors som dins d'una càpsula que entra al torrent sanguini i el va recorrent minuciosament. Sense fronteres entre la part física i la part intel·lectual, saltant d'un hemisferi a un altre, d'una orografia terrestre a una d'intrapersonal, intentant cartografiar l'existència, la vida, i la mort.

La vida, en la novel·la és el moviment, “Qui domina el món no té poder sobre el moviment”, el viatge. Els grans aeroports com a cors del món, punts de confluència de les grans artèries, que fan bategar l'ésser i l'impulsen d'un lloc a un altre, superant la idea del lloc, del

temps, de la pertinença. La psicologia del viatge, la seva filosofia, la seva anatomia i la de l'ésser humà, la persona que viatja, cadascuna tan diferent i alhora tan igual, en un món hiperconnectat, on la tecnologia ens permet ser arreu i enlloc.

Hi ha un fil que sutura totes les parts d'aquest *Cos*, una veu en primera persona que viatja, encuriosida per l'estudi de les rareses, de tot allò que surt de la normalitat. Que sota el lema “Veure és saber” pelegrina per museus i gabinets de curiositats, on l'obra d'art és el cos humà, i la seva la conservació.

Relats que ens parlen de la curiositat, del descobriment del taló d'Aquil·les, del dolor fantasma de les parts del cos amputades, de l'exhibició com a peça de museu del cos dissecat d'Àngelo Soliman. Textos que també exploren les pors, la pèrdua, l'envel·liment, la malaltia, el final de la vida.

Qui la llegeixi que no hi busqui una novel·la d'estructura clàssica, ni un mer entreteniment, és un llibre per llegir amb llapis a mà, per subratllar. Una amalgama de contes, opinions, mirades, anècdotes que busquen la profunditat, la reflexió, un sentit al fet de moure's arreu, de la necessitat de conèixer el món on vivim, el cos en què vivim, l'ànima humana.

COS

Autora: Olga Tokarczuk

Traducció: Xavier Farré

Editorial: Rata

Any d'edició: Barcelona 2019

Nombre de pàgines: 371

NOVETATS EDITORIALS

'Els invisibles'
Andreu Farràs i altres
Ed. 62

Una trentena d'immigrants que han arribat a Catalunya des de diferents procedències expliquen la seva peripècia en aquest llibre coordinat pel periodista Andreu Farràs. Des de Síria, el Marroc, el Brasil, el Senegal... aquí hi ha el retrat de la diversitat d'un fenomen complex, amb realitats molt diverses. Darrere de cada una, hi ha una persona.

'Tan sols viure'
Sara Montesinos i Martí Albesa / Pagès Ed.

Un altre retrat de la immigració coincideix entre les novetats. Aquest el signen dos periodistes, fundadors de l'agència Talaia, que el defineixen com "un clam al dret a emigrar". I per parlar-ne, han viatjat per diferents punts fronterers, llocs d'entrada dels migrants. El títol ve del que els va dir un d'ells: "Tan sols viure i ajudar la família".

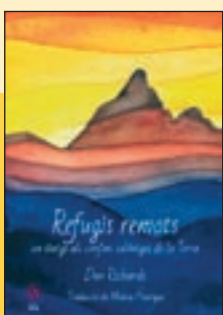
'Altres Rússiaes'
Victoria Lomasko
Godall Edicions

Artista i activista social, Victoria Lomasko va fer entre els anys 2008 i 2016 un conjunt de reportatges gràfics sobre Rússia. El reportatge gràfic es basa en el dibuix, en el seu cas realista i de traç gruixut, acompanyat de text. A través d'aquesta mostra aquella part de la societat d'un immens país en transformació que s'amaga sota el discurs oficial.

'L'any del mico'
Patti Smith
Club Editor

Sí, aquesta és la Patti Smith, llegenda del rock. "Un cop vaig tenir set anys, aviat en tindrè setanta", diu. I des d'aquesta talaia vital trenca un relat oníric a través dels records, de les cases, dels amics (de fet, el motor del llibre és la mort d'un d'ells). Intenta entendre el seu món escrivint. L'epíleg el va escriure ja en el confinament.

'Refugis remots'
Dan Richards
Ed. Sidillà

Un viatge als confins del món, de la mà d'un autor que ha estat als llocs més indòmits que encara hi resten. I a cada un d'ells, es fixa en els refugis que hi han creat els homes: a Islàndia, a les illes Svalbard, en un far de l'Atlàntic Nord, en els boscos o els deserts dels Estats Units. I es pregunta també què podem fer per salvar aquests llocs.

GEOGRAFIA LITERÀRIA

endrets
Geografia Literària dels
Països Catalans
www.endrets.cat

Llorenç Soldevila

Ermita de St. Nicolau

“L'ermita de Sant Nicolau

Com una flor alterosa i molt blanca
Amb la claror d'una tofa de lli
Sant Nicolau té una ermita que xiscla
Dins el cristall irisat del matí

Quatre xiprers li sostenen la terra
I van xuclant-li cada hora la sang
Perxò l'ermita és tan blanca tan blanca
I és un silenci entre el bruit del voltant

L'ermita blanca se sent acimada
I és vergonyosa i no vol admirar
Té el tremolor d'una dona ben sola
Que s'ofereix tota nua a l'atzar

Mes si furgueu dins l'ermita, hom podria
Veure entremig dels esparsos pitxers
El Sant aquell que ha vençut la sequia
I la malura dels arbres fruiters.”

Carles Sindreu

AUTOR
Carles Sindreu
(1900-1974)

OBRA
'D'altres poemes
[Sindreu]'. Dins
l'Obra Poètica
Ed. Curial, 1975

INDRET
Ermita de Sant
Nicolau

MUNICIPI
L'Ametlla del Vallès

COMARCA
Vallès Oriental

Aquesta capella, documentada d'ençà el 1106, va ser refeta al principi del segle XVII. Està situada en un turó per sobre del torrent de Sant Nicolau i domina una bona panoràmica de la vila de l'Ametlla del Vallès. A tocar d'aquesta ermita, hi ha el cementiri que guarda les restes del periodista i escriptor Eugeni Xammar, i hi passava el camí que feia cada dia per anar de l'Ametlla a la Garriga. Carles Sindreu també la va cantar en aquest poema.

CONCURS NARRATIVA CURTA - 3r classificat 2018

NENES DE SÍRIA

Dolors Puig-alsina · Vic

Il·lustracions: Maria Peix

Soc tan petita, tant, que podria ser minúscula, més menuda que un gra de sorra, més que una volva de pols que balla a contrallum. Soc un imperceptible alè d'aire que surt d'un cor que batega. Només això. I avui, aquesta misèria que represento ha pres la decisió d'aventurar-se a l'exterior. M'és igual el que em pugui passar. Aquí estic, fent-me pas entre edificis esventrats, en un espai tan desolat com jo mateixa.

La maleïda guerra ha arrasat qualsevol rastre de vida, ha enrunat el paisatge i ha esborrat les persones. Si la intenció de l'enemic era fer-me sentir poca cosa, puc dir-li que l'objectiu està més que aconseguit. Ja pot donar el joc per acabat. Ho ha fet perfecte. I que no es preocupi, que de mi no ha quedat ni tan sols desig de venjança, ni odi, ni ràbia... Res. Soc la viva estampa de la derrota. Ha guanyat. Enhorabona!

I ara només vull que marxi i que em deixi estar. Estar... Perquè ser, el que se'n diu ser, crec que a hores d'ara soc un humil esbós desdibuixat, una imatge borrosa en un mirall trencat, una tènue ombra d'allò que un dia vaig ser: una cànida nena.

Els set anys que fa que dura aquesta barbàrie se m'han emportat tantes coses que mai podré recuperar. Se m'ha endut el meu do més preuat, el que em feia ser especial, la meva innocència. Jo només era una criatura de cinc anys, riallera i enjogassada, que confiava plenament que els adults sabrien aturar aquest desgavell i que em protegirien. Però no...

Aquí fora no hi ha ningú. Només un sol furiós que incendia la meua pell esblanqueïda i em cou amb tanta violència que em sap greu que ell també descarregui sobre mi la seva ira. Un soroll em fa girar el cap. Qui hi ha? Potser no soc tan valenta com em vull creure.

Camino sense rumb. Se'm fa difícil recordar com era la ciutat abans d'aquest desastre. Ja no hi ha cap construcció més alta de dos metres. No queda res d'aquella ciutat alegre i moderna.

Una pila de rocs s'ha esllavissat i, de sota, entreveig el morro d'una rata. Surt tranquil·lament i s'asseu. Ni em mira. Està ben grassa. Es llepa els bigotis i es frega el musell amb les potes. Em fa un fàstic... Quan penso que les rates fan un tiberi amb els cossos que no hem pogut recuperar, se'm regira tot. Quines bèsties més podrides!

Li llenço una pedra però tinc tan mala punteria que no la toco però fuig esperitada, això sí. Torno a estar sola. Aquesta rata era l'únic ésser viu que he vist en una setmana.

I des del darrer bombardeig, el més eixordador és el silenci...

Camino sense sense rumb. Se'm fa difícil recordar com era la ciutat abans d'aquest desastre. Ja no hi ha

cap construcció més alta de dos metres. No queda res d'aquella ciutat alegre i moderna. Ni rastre dels carrers plens de botigues, dels cinemes, teatres, cafeteries i restaurants. Els jardins han quedat colgats de runa. No hi ha ni un dels arbres centenaris que feien ombra a les avingudes, ni cap de les fonts on anàvem a berenar algunes tardes.

Reconec un tros de paret del mural de l'escola fet amb mans pintades de colors. M'hi acosto i ressegueixo aquests dibuixos amb la punta del dit. Em ve a la memòria una cançó que cantàvem a l'escola. La taral·lejo... On deuen ser els nens i les nenes que van fer aquest mural? Qui sap... No queda ni un pupitre, ni un llibre. L'escola va ser dels primers llocs que van atacar, una matinada quan encara era buida. Van partir la rutina de la canalla amb un cop de destrat i vam quedar castigats a casa. Hi vaig anar tan poc... Sort de la mare i de la tia, que em van ensenyar a llegir i a escriure.

Ara elles tampoc hi són.

Aquesta guerra se m'ha endut tota la gent que estimava.

La mort del pare va ser la primera de les nostres desgràcies. Sembla que faci tant de temps que diria que fa segles. Era al principi, el primer any del conflicte, quan encara ens pensàvem que duraria poc. Va sortir de casa un matí a treballar i no va tornar. Recordo l'olor de la seva galta en el darrer petó.

A partir de llavors la germana petita de la mare, la Sarah, va venir a viure amb nosaltres. Quan els bombardejos van sovintejar, vam decidir arreglar-nos el soterrani. El vam equipar amb menjar, espelmes, matalassos, mantes, jocs i alguns llibres. A cada bombardeig, corríem totes quatre a posar-nos a recer. Un dia una bomba ens va esquarterar la casa i vam instal·lar-nos definitivament al soterrani. Teníem una petita finestra exterior que permetia seguir una mínima rutina diària. Només pujàvem a la casa per buidar les gibreletes o per rentar-nos una mica al lavabo. Als capvespres sortíem al pati interior i albiràvem les postes de sol taronges entre dos edificis esfondrats.

Quan portàvem quatre anys de guerra, ma germana va agafar una pneumònia. La mare la va portar a l'hospital ple a vessar de ferits, mutilats,

malalts, nadons... I mentre elles eren allà, van caure-hi dues bombes. Mai vam recuperar els seus cossos. I jo em demano encara ara: per què atacar una gent que ja està patint prou amb les seves malalties i problemes de salut? Quin mèrit té? No ho puc entendre... Se m'entelen els ulls quan hi penso.

La Sarah em va cuidar i em va estimar molt.

Entre totes dues vam crear una petita illa de calma lluny del foll món exterior. Matàvem les llargues hores llegint, inventant històries i cantant. Ens disfressàvem i interpretàvem petits fragments d'obres que llegíem. Rèiem molt. Sí, rèiem... Sembla estrany, oi? Ho fèiem per no pensar, per oblidar el dolor i l'absència dels que havien marxat. Però també teníem dies de desànim que no ens venia de gust fer res i jèiem abraçades en silenci.

Abans de la guerra la Sarah treballava a la biblioteca de la ciutat i coneixia tants llibres que jo no m'avorria mai escoltant-la. Una vegada vam llegir una història

d'una papallona i un matí, quan em vaig despertar, m'havia cosit unes ales en una vella samarreta del pare. Jo corria amunt i avall pel soterrani, fent anar les ales i ella aplaudia encantada. "Que mai ningú et talli les ales, ho sents? No permetis que res ni ningú t'impedeixi ser una ànima lliure". És la meva samarreta de la sort, la que porto avui.

Tres cops a la setmana la tia sortia cap al tard a buscar nous tresors. Era tanta l'ansia de la seva tornada que l'espera se'm feia eterna. Triguva poc menys d'una hora a sentir el seu trepig per les escales. Baixava triomfal amb un somriure d'orella a orella. Sempre apareixia amb un nou llibre que havia anat a requisar a la biblioteca. "Aliment pel cos i aliment per l'ànima", em deia mentre deixava a la meva falda una fruita mústia o unes galetes una mica ràncies acompanyant el nou llibre. Jo ho devorava tot de manera afamada.

Recordo el dia que em va portar *El diari d'Anna Frank*. Era d'una noia que vivia també amagada en un amagatall. "Que xulo, Sarah! I com va acabar? Es va salvar, oi?", li vaig demanar esperançada. Els seus ulls riallers es van enfosquir. "No importa com acaba. El que és important és saber que la seva petjada perviu".

Perduda en els meus pensaments he trobat un trosset d'herba verda entre tanta porqueria i m'hi estiro.

Un dia, però, la nostra illa va ser profanada. La Sarah havia sortit, i a penes havien passat deu minuts que vaig sentir passes a l'escala. M'hi vaig atansar confiada: "Què t'has deixat? Ets una despistada". No era el seu vestit el que apuntava al capdamunt de l'escala, no, eren les cames d'un home... Vaig córrer pel soterrani, però hi havia pocs llocs on arraulir-me que em vaig ficar dins de l'únic armari que teníem. L'home va venir de dret cap a mi. No recordo què deia, només sé que reia i aquella rialla em va fer orinar a sobre. Va obrir d'una revolada la porta de l'armari i va aconseguir engrapar-me una cama amb les seves manasses. Jo m'agafava fort a la roba penjada i em resistia tant com podia, però la seva força era quatre vegades la meva. Va arrossegar-me a mi i armari fins a mig soterrani. De l'estrebada que va fer, l'armari va caure enrere i jo vaig sortir disparada contra la pota de la taula. Em vaig desmaiar...

I llavors va passar una cosa que mai entendre: jo ho contemplava tot des de dalt, suspesa, i em veia a mi mateixa damunt la taula, estesa, plana i desinflada, com si el meu cos fos un globus sense aire. L'home s'havia descordat el pantaló però jo no sentia res, com si res del que passava en aquell cos m'afectés a mi. Vaig desviar els ulls i vaig adonar-me que la Sarah havia tornat i baixava silenciosament l'escala, agafava el cassó més gros de la cuina i l'estavellava diverses vegades damunt el cap de l'home, que estava absent amb els ulls girats en blanc. Va caure desplomat enmig d'un bassal de sang.

Immediatament ella es va abocar damunt meu, plorant i cridant el meu nom. Va començar a sac-

sejar el meu cos esverada. I vaig creure que era el moment de tornar. Em vaig introduir de nou dins la meva pell com aquell que es posa una samarreta i vaig respirar... Llavors ho vaig notar tot: el cop del cap, el foc de l'entrecreix i el gust de les llàgrimes de la Sarah relliscant pels meus llavis.

Em va portar a coll fins al bany de dalt. Va omplir la banyera i va buidar-hi tot el sabó que teníem. Va ensabonar-me amb delicadesa els cabells ensangonats i va bufar-me el trau del cap. Va netejar-me els braços, la panxa, l'esquena... Ella cantava somicant. Totes dues tremolàvem com fulles d'arbre.

No recordo quant vaig dormir, si van ser hores o van ser dies... Quan em vaig despertar el soterrani era net, l'armari al seu lloc i l'home no hi era. Mai vam parlar del que va passar. Però a partir de llavors, cada vegada que ella marxava jo m'amagava dins l'armari fins que sentia la seva veu que em cridava a la tornada.

Em cal deixar passar el temps i veure què puc recuperar, reparar i sargir de mi mateixa. No és cert que el temps tot ho cura, simplement un s'acostuma al dolor

Em cal deixar passar el temps i veure què puc recuperar, reparar i sargir de mi mateixa. No és cert que el temps tot ho cura, simplement un s'acostuma al dolor i amb els anys allò que era insofrible es fa suportable per la seva quotidianitat. Les ferides es tanquen, però les cicatrius queden inesborrables a la pell i a la memòria.

La Sarah va morir fa poc més d'una setmana. Una tarda va tornar ferida al soterrani. Duia a penes menjar i cap llibre nou. L'havien assaltada. No em va voler explicar més detalls. Sagnava d'algun lloc imprecís que no em va deixar mirar. Va començar a afeblir-se i un matí vaig llevar-me suada. Ella bullia al meu costat. "Perdona'm, perdona'm per deixar-te sola...", em va dir.

El seu cos està tan botit que ja no podia quedar-me més amb ella. Soc també un cadàver dempeus.

He plorat tant que de tant plorar m'he quedat seca i corsecada que crec que m'esberlaré en qualsevol moment de cap a peus.

Paro l'orella. Sento una veu de criatura? Escolto de nou. Canta? Una estiba de runa tapa un portal. M'ajupo i miro per una petita escletxa. Calla. Un moviment acompanyat d'un gemec. M'assec i espero. Minuts més tard torna a cantar molt baixet. És una cançó de bressol. La mare ens la cantava a cau d'orella per no sentir les bombes i les sirenes dels bombardejos.

Canto també. Una mica més tard, una maneta, uns ulls esbatanats i una cara bruta surten de l'escletxa. Un peu descalç i, a poc a poc, el cos sencer. Una nena d'uns dos anys amb un vestit vermell. Porta alguna cosa al braç semblant a un nadó. És una nina llardosa amb cos de roba i amb braços, cames i cap de plàstic. Està espantada, però d'ella surt un gest que em deixa glaçada: amb la seva mà tapa els ulls de la nina perquè no vegi aquest paisatge dantesc. Veig tanta humanitat en aquest petit gest que els ulls se m'omplen de llàgrimes. No la vull espantar, me les empasso darrere un somriure.

Ella em mira i em dona la mà.

Som dues, ara. Ens en sortirem. Jo seré la seva Sarah. De seguida que pugui li haig de cosir unes ales...

Mariadel Estreme

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

121

LÈXIC

Expressions del tèxtil (III)

L'inici de la Revolució Industrial a Catalunya va començar amb la màquina de vapor i més tard va prendre importància l'energia hidràulica dels nostres rius (com el Ter), irregulars pel que fa al cabal però ben aprofitats. Com ja hem vist aquestes darreres dues setmanes, en català tenim moltes expressions del camp tèxtil fruit d'una llarga tradició. Avui n'esmentarem algunes més.

Posem fil a l'agulla!, que vol dir "comencem a fer alguna cosa". Una expressió que agradava molt a la difunta Isabel-Clara Simó era **ser de fil de vint**, ja que durant molts anys va tenir una columna periodística que prenia aquest nom, *De fil de vint*. Des d'aquí la volem recordar amb afecte. A propòsit, aquesta

expressió té el sentit de "ser de qualitat màxima o excel·lent", perquè el número 20 correspon a un fil molt prim que només es pot aconseguir si fem les coses molt ben fetes. Per consegüent, una tela teixida amb fil de vint era la de major qualitat possible. Si **segueixes el fil**, és que captes tot el que algú t'explica. I d'un llibre o d'un afer es pot dir que té **una trama molt ben ordida**: es tracta d'un assumpte molt ben calculat.

Finalment, **semblar o ser can seixanta** es diu d'un lloc on tothom fa el que vol, on hi ha un gran desordre, i prové del malnom amb què es coneixia una fàbrica de teixits que hi havia al carrer de la Riereta de Barcelona.

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de **vic.ass@cpnl.cat**

Oficines i serveis:
granollers@cpnl.cat
ripolles@cpnl.cat
vic@cpnl.cat

www.cpnl.cat/xarxa/cnlosona/

ENGLISH IN A BITE

ANGLÈS

The stay at home quiz week 3

Ready for week 3 of the stay at home quiz? Let's go!

CATALÀ

El concurs Queda't a casa, setmana núm. 3

Preparats i preparades per a la tercera setmana de concurs? Som-hi

GENERAL KNOWLEDGE

1. What are the seven deadly sins?
2. Which planet is named after the Roman God of War?
3. What does a Geiger counter measure?
4. In a standard pack of playing cards, what do the Queens hold in their hands?
5. Who sends UK citizens a birthday card on their 100th birthday?

WHAT DO THEY HAVE IN COMMON?

1. JFK, Marco Polo, John Lennon and Batman,.
2. The English surnames Priest, Hunter, Cook and Carpenter.
3. The words month, silver, purple and orange.
4. Barack Obama, Bette Midler, Bruno Mars and Nicole Kidman.
5. Gala, Pippin, Winesap and Fuji.

Les solucions de la setmana anterior:

GENERAL KNOWLEDGE: ■ The unicorn ■ Kirstie Alley ■ Princess Anne ■ The Titanic ■ Nelson Mandela
SPORTS: ■ 6 ■ Massachusetts, the USA ■ Cricket ■ Denilson ■ 1930 (in Uruguay)

SOUND AND VISION

Solé / solemusic.cat

‘Matangi / Maya / M.I.A.’

La fama és un gran agent simplificador i als artistes famosos en general se'ls exigeix quelcom semblant a la perfecció: no se'ls tolera la incoherència, les contradiccions, tot i que són ben humanes i tots ens hi entrebanquem cada dia. I hi ha una intransigència especial amb la hipocresia: costa de pair que un multimilionari que viu en una mansió es posi a cantar sobre les mines antipersones o la gent que passa gana. Coses d'aquestes les trobem hipòcrites, tot i que no tenim ni punyetera idea de l'experiència de l'artista. La cantant britànica M.I.A. es va trobar al centre d'un foc creuat d'aquests quan va començar a posicionar-se públicament a favor de causes humanitàries sense voler renunciar a una vida de luxe i glamur. La que li va caure a sobre va ser de les que fan època. Ho explica el magnífic documental *Matangi / Maya / M.I.A.*, que podeu veure a Filmin.

La pel·lícula, dirigida per Steve Loveridge i estrenada el 2018, es beneficia de l'afició ben precoç de la protagonista a fer gravacions casolanes: el director va tenir el luxe de triar i remenar material que cobreix 22 anys de la vida de M.I.A. i que dona accés a la seva intimitat des de ben joveneta fins ja ben entrada l'època d'estrella del pop. A través d'aquestes gravacions resseguim una vida que està lluny de ser convencional: filla d'un fundador de la resistència armada del grup ètnic tamil, a Sri Lanka, Mathangi Arulpragasam (el seu nom original) i la seva família van fugir de la guerra civil al seu país

i van establir-se a Londres; allà, amb el sobrenom de Maya, es va convertir en una adolescent molt creativa i artísticament precoç que un bon dia va aplegar elements del seu substrat vital i influències diverses (política tamil, art, punk, hip hop i una veu inconfusible, multicultural i plena d'autoestima) i aquest aiguabarreig sònic va cristal·litzar en *Arular* (2005), el seu primer disc com a M.I.A. que la va catapultar a la fama mundial. Anys més tard, la crida de les arrels i diversos viatges a la seva terra natal li descobreixen els horrors d'una guerra civil que persisteix, i aleshores comença a trobar-se incòmoda: es converteix en activista per la causa tamil a la guerra civil d'Sri Lanka i, alhora, no li dona la gana renunciar a l'estatus de superestrella pop amb tot el que comporta, perquè no ho troba en absolut incompatible. I aquí comencen els problemes.

El documental està molt ben fet, si no, no hauria guanyat el premi especial del jurat a Sundance. I, evidentment, està pensat perquè l'espectador es posicioni clarament a favor de la cantant i en contra de la premsa maquiavèlica i una indústria sense cor. I la veritat és que, tret d'alguns moments puntuals en què et volen colar actes de rebel·lia infantil com a desafiaments al sistema, ho aconsegueix prou. Perquè no hi ha cap problema a defensar una causa humanitària des de la teva mansió; en realitat, una cosa no treu l'altra i potser la veu d'una figura pública tindrà més efecte que la de 1.000 persones anònimes. Una altra cosa és que sigui creïble, i M.I.A. és força creïble. Phil Collins a *Another day in paradise*, per exemple, no ho era gens, però vaja, no em feu cas: segurament soc jo, que soc massa intransigent.

ELS MILLORS MINUTS DE LA NOSTRA VIDA

Jordi Remolins

Sheldon Cooper el gran

Després de veure un pilot de vegades la sèrie *Els Joves* (*The Young Ones*), em pensava que ja mai més hi hauria una *sitcom* protagonitzada per un grup de postadolescents compartint pis que aconseguís captar la meva atenció. M'equivocava, evidentment. Aquesta fórmula reiteradament utilitzada, va aconseguir de nou altes dosis d'hilaritat a *Salut i Peles* (Bottom), amb Rik Mayall i Adrian Edmonson, el conscienciat social i el punk-metal d'*Els Joves*. I qui ho havia de dir, anys més tard i des del continent veí, van iniciar un projecte gens menyspreable que va perllongar-se durant dotze temporades i 279 episodis.

L'origen de l'existència a la qual es refereix el nom de la sèrie, continuarà sent objecte de mil teories, però l'eix sobre el qual gravita el seu argument està monopolitzat per un dels personatges més aconseguits que recordo. El Sheldon Cooper caracteritzat per Jim Parsons és el retrat perfecte de l'hipocondríac antisocial carregat de manies que tots plegats portem una mica a dins. De l'individu capaç de repetir una vegada i una altra la característica manera de trucar a la veïna fins i tot quan ja l'ha obert, que segueix les rutines com una religió, i que fins i tot pot creure's que la vida és un muntatge a mida del

seu egocentrisme. Vaja, que si alguna vegada m'he de reenarnar en algun personatge imaginari, no em faria res –malgrat el seu caràcter asexual– de fer-ho a imatge i semblança del gran i savi Cooper. A més porta el mateix cognom que el meu cotxe.

A banda de Sheldon, la sèrie centra la seva mirada en el seu veí de pis Leonard Hofstadter, un altre doctor en física experimental, que malgrat la seva grisor, aconsegueix un vincle afectivo-sexual amb la companya de replà, Penny, una cambrera i actriu frustrada, que durant les primeres temporades es mostra sexualment alliberada. Raj Koothrappali, un doctor astrofísic hindú instal·lat també a Pasadena, i Howard Wolowitz completen els personatges principals d'una sèrie, on més endavant s'hi van afegir les doctores Bernadette Rostenkowski i Amy Farrah Fowler, cap dels quals va aconseguir superar el carisma de la “invisible” mare baladrera de Howard.

Després d'anys de veure'n episodis aïllats a Neox, aquest confinament n'he iniciat el visionat des del primer i imprescindible pilot. Encara no he superat l'equador, i només reso perquè els guionistes mantinguin el parell o tres de capítols brillants per temporada. Ja us dic ara que l'estat d'alarma se m'acabarà fent curt.

Dilluns, 24 de setembre de 2007
Estrena de la 'sitcom' 'The Big Bang Theory' a CBS

TECNOLOGIA

Arnau Jaumira

WhatsApp afegirà
Messenger Rooms

“Ens connectem per Zoom”, “entra al Jitsi Meet”, “fem un hangout”. En les últimes setmanes aquestes són expressions molt més habituals del que ho havien estat fins ara. Milers d'usuaris s'han hagut de familiaritzar amb noves aplicacions i en molts casos instal·lar-les als seus ordinadors

o telèfons mòbils. Les companyies s'han anat readaptant sobre la marxa i la que ho ha fet més tard però amb molta probabilitat d'èxit és Facebook i, en conseqüència, les grans altres aplicacions del seu ecosistema: WhatsApp, Instagram i Messenger.

A més a més, ho fa amb un gran avantatge sobre els competidors:

Facebook ha començat a integrar unes sales de videotrucada amb capacitat per a 50 persones

ja tenen la base de clients feta. Gairebé tots els mòbils tenen instal·lat el Whatsapp.

De fet, actualment Whatsapp ja ha implementat les trucades amb vuit persones però ara volen anar més enllà. Facebook ja ha estrenat les Messenger Rooms, és a dir, habitacions de xat amb vídeo i en el format de quadrícula popularitzat per Zoom.

El que s'ha sabut ara és que en les futures versions de WhatsApp també hi podrien aparèixer aquestes sales de xat que permetrien fer videotrucades per a 50 persones. Tot i això, no estan pensades per feina, sinó més aviat per oci i les prestacions en comparació amb Zoom són menys professionals. Es poden aplicar filtres d'imatge o jugar a jocs conjuntament amb altres usuaris de la sala. Messenger Rooms arribarà segur a Whatsapp i no és descartable que ho faci també a Instagram.

Segurament si hi ha una targeta de memòria que es fa servir més que la resta, aquesta és la SD. Es va crear el 1999 i des de llavors ha anat evolucionant per ser més ràpida, per tenir més capacitat i també per tenir germanes petites com les miniSD i les microSD. Amb el pas dels anys, la capacitat i sobretot la velocitat han passat a ser claus per a una targeta de memòria. Ara les SD han fet un pas més per arribar a l'estàndard 8.0. D'aquesta manera podrien arribar a velocitats de fins a 3.938MB (gairebé 4GB) per segon.

Una evolució molt notòria perquè en l'última evolució, el 2018, s'havia arribat a velocitats de 985MB per segon. Per tant, el nou format multiplicaria gairebé per quatre la seva antecessora. Evidentment, per arribar a la màxima velocitat farà falta un lector adaptat a aquest format. Si no, la velocitat serà de la meitat,

Poden transferir gairebé 4GB per segon, quatre vegades més que les SD que ara hi ha al mercat

gairebé 2GB per segon, que segueix sent una velocitat molt alta de transferència.

Ara SanDisk, Transcend, Sony o Samsung, que són els principals fabricants del sector, ja poden començar a fabricar fent servir aquest estàndard i es preveu que a principi del 2021 ja hi hagi targetes d'aquest tipus disponibles.

Les targetes de més velocitat permeten que les càmeres que graven en format 4K o amb molts fotogrames per segon no tinguin problemes per processar els vídeos. També a l'hora de carregar arxius com en videoconsolles com la Nintendo Switch, que fa servir targetes SD per emmagatzemar partides.

Les invencibles
targetes SDLes ulleres, el nou
'gadget' d'Apple

Fa anys que Google ha intentat crear unes ulleres de realitat augmentada. De fet, les seves Google Glasses han arribat a sortir al mercat però a preus prohibitius i d'una manera que no era assequible pel gran públic. Apple és l'altra companyia que sempre hi ha anat al darrere. S'ha parlat de patents que Apple ha fet i les coses que

hipotèticament podria fer. Ara, però, Jon Prosser (a la foto), una de les persones més ben informades de l'entorn d'Apple, ha filtrat més coses sobre aquest projecte anomenat

Apple Glass i que la companyia de Califòrnia podria presentar a finals d'aquest any o principis del vinent.

Segons sembla, les ulleres podrien tenir un preu de mercat de 499 dòlars. Diu que tenen l'aspecte

d'unes ulleres normals i corrents i que la idea és que passin totalment desapercebudes. També afirma que segurament no tindran versió d'ulleres de sol.

Assegura que el funcionament seria molt similar al que ja es fa servir amb l'Apple Watch, de manera que seria dependent en bona part d'un telèfon iPhone. També s'ha dit que es carregarien sense fils i que es podrien controlar amb gestos sobre les barnilles o directament a la part frontal.

Les indicacions es podrien mostrar a les dues lents de les ulleres, a diferència de les Google Glass, en què on només es feia servir una petita porció per mostrar la informació.

S'haurà de veure si finalment aquestes filtracions van en la bona línia. Tot sembla indicar que les ulleres, primer pronosticades pel 2023, es podrien acabar avançant uns mesos.

Segons s'ha filtrat, les podrien presentar entre finals del 2020 i principis del 2021 i costarien uns 499 dòlars

ALEGRIA INTERIOR

Jordi Soler / jordi@alegriainterior.com

Recalculer la ruta

En un entorn informàtic, quan alguna cosa no rutlla o es bloqueja la màquina amb la qual estem treballant, és fàcil que el tècnic ens acabi demanant que comencem fent un *reset*. Tant de bo que poguéssim disposar d'aquest botó màgic per tal d'adreçar tot allò que no ens agrada o començar de zero en tots aquells aspectes que no s'han desenvolupat tal com nosaltres havíem programat.

Aquests dies estem vivint una situació nova que per a alguns pot ser una oportunitat de progrés i per a altres un veritable malson. Sigui quina sigui la nostra vivència, no cal esperar a despertar l'endemà i creure que tot tornarà a ser exactament igual que abans de la pandèmia d'un dia per l'altre.

Davant un panorama de canvi diari cal reinventar-se. És com quan segueixes les indicacions del GPS i et passes de llarg de la ruta indicada, el GPS, que sempre és molt creient i no protesta mai, recalcula la nova ruta i et suggereix un nou camí a seguir. Sento que aquests dies molts de nosaltres estem en un procés constant de "recalculant ruta". Si realment ens sentim part d'aquest grup que ens toca recalculer i som conscients que el botó de *reset*

no existeix cal que redefinim els nostres objectius com més aviat millor.

Si ja hem triat la ruta i si sabem el que volem aconseguir en aquest nou context en el qual ens trobem ja tenim la feina més important encarrilada. Ara ja només ens cal seguir les regles bàsiques que ens aporta la programació neurolingüística perquè aquest propòsit arribi a bon port.

La primera regla és formular el que volem en una frase curta, concreta i en to positiu. A continuació cal que tot el que puguem necessitar per materialitzar aquest objectiu estigui sota el nostre control, ja que en cas contrari tenim poques garanties d'èxit. Hem de ser molt específics amb tot el que volem i no ser escassos amb els detalls. Com millor el definim menys sorpreses tindrem.

Cal definir també la grandària justa. Ni massa, ni massa poc. A vegades, els objectius grans cal dividir-los en subobjectius i preguntar-nos què ens impedeix aconseguir el primer d'aquests subobjectius ara. Quin és el primer pas a fer?

Per altra banda, agafar el calendari i fixar terminis ens ajuda a prendre consciència de com va evolucionant cada pas i detectar quan les nostres il·lusions del primer dia no s'adiuen a la realitat. Tot sovint, ens ajuda més fixar-nos petites fites que podem aconseguir en poc temps i comprovar si s'han dut a terme. És important poder comprovar si s'han aconseguit els passos que ens vam marcar al principi i saber on som en cada moment. Igual que també és important comprovar que tinguem els recursos i coneixements necessaris i que les nostres accions siguin compatibles amb l'entorn en el qual estem vivint. Si en el camí que seguim per aconseguir el nostre propòsit se'n ressent la relació familiar podem acabar naufragant.

Si entenem que ara el que toca és recalculer i posem tota la nostra atenció i energia en un objectiu factible per nosaltres, de ben segur que no ens caldrà *resetejar* la màquina, ja que una actualització en el moment oportú ens pot permetre trobar el nostre veritable destí.

L'HORÒSCOP

Dhanna Astròloga

Del 22-05-2020 al 28-05-2020

ÀRIES (Del 21 de març al 20 d'abril)

Moments d'obligada introspecció i gestió de la frustració. Amb el Sol per Casa III, augment de la mobilitat, amb més desplaçaments i també de gestions burocràtiques.

TAURE (Del 21 d'abril al 20 de maig)

Inclinació a donar-se un malentès amb una persona amiga. Procura deixar les coses ben clares per evitar problemes. Una persona del passat sentimental pot fer-se present.

BESSONS (Del 21 de maig al 21 de juny)

Felicitats! El Sol entra al teu signe i inicias una nova etapa vital. Recuperes antics contactes i fins i tot alguna amistat perduda en el temps. Tendència a ser més pragmàtic.

CRANC (Del 22 de juny al 21 de juliol)

Has portat força bé el confinament, però vius un període de canvis, amb més energia i necessites augmentar l'exercici físic. Obligacions relatives al sector de la parella.

LLEÓ (Del 22 de juliol al 23 d'agost)

El Sol a Casa XI inclina a fer una certa previsió econòmica per estar més tranquil en el futur. Pots recuperar algun tipus de teràpia o tractament que et fa sentir bé.

VERGE (Del 24 d'agost al 23 de setembre)

Si tens família política pot ser un temps de tensió. Si uses el costat prudent, en sortiràs més airós. Pots conèixer algú que t'atrau, però això sí, molt diferent de tu.

BALANÇA (Del 24 de setembre al 23 d'octubre)

La salut és un assumpte prioritari per a tu, i que passa al davant d'algunes exigències laborals. Reactivació d'un tema jurídic pendent. Practiques més esport i tens més ànim.

ESCORPÍ (Del 24 d'octubre al 22 de novembre)

Mart transitant per Casa V, activa el sector sentimental però també adverteix que pots idealitzar en excés. Estàs molt receptiu i connectaràs amb els més vulnerables.

SAGITARI (Del 23 de novembre al 21 de desembre)

El Sol per Casa VII, inclina a gaudir d'un període més relacional, amb un augment dels contactes. Si vius una etapa de certa recessió econòmica, en sortiràs, és temporal.

CAPRICORN (Del 22 de desembre al 20 de gener)

Avances cap a un lloc de més responsabilitat o bé assolir noves funcions. La millora econòmica haurà d'esperar una mica. Convé estar a l'aguait, no mostrar totes les cartes.

AQUARI (Del 21 de gener al 19 de febrer)

Es pot donar l'escenari adequat perquè treballis des de casa i no per la situació actual, sinó perquè és el que vols. En somnis trobes claus per entendre el teu passat.

PEIXOS (Del 20 de febrer al 20 de març)

Et sents molt actiu i has de moderar l'ímpetu per poder arribar a bon port. Si vius amb els pares, ja necessites independitzar-te, però potser hauràs d'esperar un temps.

CINEMA

LA CRÍTICA DE LA SETMANA

Joan Millaret

‘Bacurau’

Kleber Mendonça Filho
i Juliano Dornelles
Resistència viva

Després de l'esplèndida *Aquarius* (2016), el brasiler Kleber Mendonça Filho ha dirigit ara *Bacurau*, acompanyat en la direcció del seu responsable del disseny de producció Juliano Dornelles. Aquesta cinta premiada amb el Premi del Jurat de Canes i triomfadora al Festival de Sitges mostra la història d'un poble situat en la zona de Pernambuco, localitat que dona nom al títol del film, comunitat rural aïllada del món que sembla funcionar de manera autàrquica. L'acció col·lectiva a Bacuaru està situada en un futur proper i l'enterrament d'una matriarca de 94 anys, Carmelita, obra la trama pròpiament dita. Quelcom enigmàtic i misteriós predomina en l'atmosfera i el funeral de Carmelita arriba precedit per un accident mortal de tràfic de càrrega premonitòria en què el camió involucrat va carregat de taüts.

Abunden fenòmens paranormals a la manera del realisme màgic que sobrevolava el Macondo imaginat per García Márquez. Els contorns difuminats del fantàstic i d'allò real s'accentua encara més amb trets visionaris fruit de la ingesta d'un psicotròpic de part dels seus pobladors. Bacurau és una petita comunitat perduda, fora del temps que, fins i tot, ara arriba a desaparèixer en la cerca al Google Maps, talment com si s'hagués esvaït dels mapes cartogràfics. La seva insularitat, on manquen sovint medicines o recursos bàsics com l'aigua, li donen una personalitat esquerpa als seus habitants en la seva relació amb l'exterior. Això es pot constatar quan no es deixen entabanar per la visita d'un polític en campanya amb tics de *showman* i carregat de vanes promeses, a qui fan el buit completament.

Però l'escarni a aquest candidat provoca la irrupció d'uns sicaris nord-americans liderats per Michael (Udo Kier), encarregats d'escampar la violència arreu. Aleshores la pel·lícula pren un altre caire, una espècie de *western* salvatge, ja que la

resistència a càrrec dels vilatans, a estones acarnissada, esdevé un episodi més de la violència congènita del país, conformada per guerrilles, aixecaments indígenes, repressió estatal o els propis estralls històrics de la colonització. Bacurau és un llogaret solcat per la violència i la seva memòria de resistència és reflectida en el museu d'història local. Un museu que després de la darrera bogeria assassina registrarà les empremtes de la carnisseria en les seves pròpies parets, empremtes del present en un temple del passat.

Una cadena de successos dotats d'un força simbòlica evident que fan que la ficció acabi conformant un relat metafòric del mateix Brasil. Al·legoria política que, a través del surrealisme i el primitivisme, ens evoca un film tan emblemàtic del seu temps i del *Cinema Nuovo* com *Macunaíma* (1969, Joaquim Pedro de Andrade), adaptació de la novel·la homònima de Mário de Andrade. Cal esmentar que la gran protagonista de l'anterior film de Kleber Mendonça Filho, *Aquarius*, Sonia Braga, gaudeix a *Bacurau* també d'un paper rellevant. Tot i les virtuts i encerts evidents d'aquesta singular i atrevida aposta, els resultats no deixen de ser força irregulars per culpa, sobretot, d'una certa dispersió general acompanyada de l'aiguabarreig de registres i enfocaments.

GASTRONOMIA

Cometelasopa/AMIC

Claus per a un bon esmorzar

L'esmorzar és un dels menjars més importants del dia, ja que proporciona l'energia necessària per afrontar les activitats del matí, i millora el rendiment i l'atenció, fonamental en l'edat escolar. El paper dels pares és important. No podem exigir als nens que facin un esmorzar amb suc, llet i torrada, mentre nosaltres ens bevem ràpidament un cafè dempeus. Els nens aprenen per imitació i, per tant, hem de ser el seu exemple. Si els nens no tenen gana només de llevar-se del llit, desperta'ls amb temps suficient perquè es desperti també el seu apetit. D'igual manera, evita que estiguin somnolents i triguin molt a llevar-se, ja que després no tindran

temps per fer-ho perquè se'ls ajuntarà amb el dinar. Aquells adolescents que creuen que no esmorzar aprima han de saber que no és així. Existeixen estudis que asseguren que no fer l'esmorzar afavoreix el sobrepès perquè es distribueixen pitjor les calories en la resta de menjars. Evita les presses, pren-te almenys, de 15 a 20 minuts i fes-ho assegut a taula i en la mesura del possible, amb ells. Un esmorzar ha d'incloure almenys un aliment de cadascun d'aquests

grups: lactis (llet, iogurt...), cereals (pa, flocs, galetes...), fruita (sencera o en suc natural) i altres aliments (oli d'oliva, mantega, melmelada...). Varia els aliments cada dia per evitar la monotonia.

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS

Pau Vidal

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												

HORIZTONTALS: 1. Recull d'aquells dies grecs de fa tant de temps. Index de Preus i prou / 2. Escuat però estudiat. Sense arribar a equiparar, vestir la canalla per jugar / 3. La rompuda. Comuns malmesos per la compra compulsiva. Al mig del femer / 4. És a l'anís com al tip el típic. Peixos que ens creixen a la pell / 5. Síntomes de tifus. Envasos ideals per a la vitamina C / 6. Sang nova?: no, teixit anormal probablement tumoral. Trident desmanegat / 7. Empaito insistentment el tauró, però per caçó. Aquest no està malmès, només capgirat / 8. I aquests, com que porten cua, també. Tarifes de lloguer / 9. No abandonen mai el coet. Et rentaré com Jesucrist, al lloc adequat. Força set / 10. Torreta russa en plena disbauxa. Destinat amb els que podrien ser cridats / 11. De tot una mica. Arnat no, reclamat pel cavall. Estranyament viu, per ser a la UCI d'abans / 12. Nacrar. Aïlla del fred i oculta la folla / 13. Quan el ianqui en fa els valencians ja tornen. No ven míssils, no, només terra per fer escudelles.

VERTICALS: 1. Atrapat a perdigonades pel radar. Inflamació muscular entre les files del PP / 2. Anticip d'anticip. Als pares mallorquins els omplen els ulls. La cosa llatina / 3. Sembla diabòlica, però és lluminosa. El tap de bassa del Llobregat / 4. Porta a l'amor i a l'erosió. Segons com clouràs serà dels ulls / 5. Al cul del món. Busquin patrocinadors per les altures. Vingut al món al veïnat / 6. Carmelita amb vel·leitats hippies. Variat com el trobador del vidre / 7. Amics del Quimono Unisex. Defensada amb motius. Quan cau al sot porta fortuna / 8. Generós en música de ventilador. Si anés sobrat no podria presentar objeccions / 9. Un parell de dos. Base, tronc i capitell. Completen la colla / 10. Paper d'abans d'ahir (o l'altre). Quina escòrpora està fet, l'amic de la Luz Casal! / 11. El poeta clàssic sempre el té a la punta de la llengua. Va al cementiri a atipar-se / 12. El babau el fa i l'espavilat se'l menja. El comparteixen el polietilè i l'etilenglicol.

SUDOKUS

AMIC

Ompliu la quadrícula de 9x9 caselles dividides en subquadrícules de 3x3 amb les xifres de l'1 al 9. No s'ha de repetir cap xifra en una mateixa fila, columna o subquadrícula.

Dificultat: molt difícil

				8			9	2
4					7	6		
	6		3	2				
							5	
	9				4		2	
3	1					7		
2			8		3	1		
				4	1	9	3	
				6				5

Dificultat: mitjana

	3	6				2		8
7	4	2			9	3	5	6
4						5	8	
							6	
	6		2	9	4			
2	9			8				5
	8		3				2	7
		7			6		3	4

SOLUCIONS

8	3	1	7	6	9	2	4	5
7	5	6	2	4	1	9	3	8
2	4	9	8	5	3	1	7	6
3	1	2	5	9	8	7	6	4
5	9	7	6	3	4	8	2	1
6	8	4	1	7	2	3	5	9
9	6	8	3	2	5	4	1	7
4	2	5	9	1	7	6	8	3
1	7	3	4	8	6	5	9	2

Dificultat: molt difícil

5	1	7	9	2	6	8	3	4
6	8	4	3	5	1	9	2	7
2	9	3	4	8	7	6	1	5
8	6	5	2	9	4	1	7	3
3	2	1	5	7	8	4	6	9
4	7	9	1	6	3	5	8	2
7	4	2	8	1	9	3	5	6
9	5	8	6	3	2	7	4	1
1	3	6	7	4	5	2	9	8

Dificultat: mitjana

13	S	E	X		T	R	R	A	I	R	E
12	I	R	I	S	A	R	A	L	F	O	L
	T	A	R	N	I	A	T				
10	I	S	B	A	S	C	R	I	T		
9	O	E	L	A	V	A	B	O		S	E
8	S	T	A	U	C	N	O	L	I	S	
7	P	E	R	C	A	Ç	O	U	M	O	C
6		N			P	L	A	S	M	A	E
5	T	I	F		T	A	R	O	N	G	E
4	A	N	I	S	I	C	B	A	R	B	S
3	Ç		C	O	N	S	U	M		E	M
2	A	N	U	R	E	O	U	I	P	A	R
1	C	A	L	E	N	D	A	R	I		P

Ara més que mai necessitem estar ben informats

Per només **29€**
podeu llegir durant
tres mesos **EL 9 NOU**
en format digital

Per saber com afecta a la comarca i a la nostra vida quotidiana l'aparició del coronavirus, llegiu **EL 9 NOU**

La informació de proximitat explicada amb rigor

Informeu-vos a través d'un mitjà de confiança

Aproveiteu l'oportunitat. Doneu-vos d'alta a través d'**el9nou.cat** o trucant al **93 889 49 49** i demaneu per subscripcions

QUIOSC DIGITAL

Si no disposeu d'un punt de venda proper per comprar **EL 9 NOU**, ara podeu accedir a la versió impresa en format digital per llegir-la des de qualsevol dispositiu. Podeu comprar exemplars solts o edicions endarrerides. Com fer-ho?

- 1. Entreu a EL9NOU.CAT.** Seleccioneu la pestanya "Quiosc digital" a la capçalera de la web o a la imatge de portada del diari.
- 2. Trieu l'edició.** Escolliu l'exemplar d'**EL 9 NOU** del dia que vulgueu. Pagueu amb targeta de crèdit amb totes les garanties de seguretat.
- 3. Llegiu el diari.** El teniu disponible al telèfon, a la tauleta o a l'ordinador quan vulgueu.